

Nejde nám tu o osobné veci, ako by to ktosi na nás rád nahovoril: keď splníme toto poslanie, radi sa vrátíme k svojmu povolaniu, ale kým sme v politike, našou povinnosťou je slúžiť národu a keďže tento národ je z veľkej väčšiny katolícky, i jeho katolíckym záujmom, a to celý a celkom. I slovenský národ, i katolicizmus musí prísť na svoje a demokracia a kresťanstvo pod jednou zástavou v spoločnej jednote nás všetkých musí zvíťaziť.

Varujem vás preto už dnes pred bielymi lístkami. To je zoslabovanie demokracie, to by mohla byť efektívna, ale tragická demonštrácia. Biele lístky nemajú svojich kandidátov, nimi si poslancov nezvolíte. Rozvážte si to včas a varujte pred týmto krokom každého.

Apelujem na vás, katolíci slovenskí, ktorým sú drahé myšlienky **demokracie, pravdy, slobody, poriadku a spravodlivosti**, zabudnite aspoň v tomto volebnom období na príkoria, pamätajte na svoju budúcnosť a pri voľbách postavte sa spoločne za kandidátku Demokratickej strany, na ktorej môžete zvoliť katolíckych poslancov, a to v takom počte, ako jednotne a silne sa postavíme za túto kandidátku sami. Nad katolíckymi nesmie zvíťaziť podvod alebo sľuby, katolíci musia zvíťaziť sami. Nedajte sa preto rozbiť a pomýliť, ale v duchu demokratickej jednoty kráčajme všetci spoločne kráčajme spoločne k volebným urnám s jedným odhodlaním: zvíťaziť.

Andrej Cvinček

1. podpredseda Demokratickej strany

Prečan, V.: Slovenský katolicizmus pred Februárom 1948. Bratislava 1961.

Dokument č. 49

Obežník Ústredného sekretariátu Demokratickej strany zo 6. apríla 1946 o zriaďovaní oblastí podľa volebných krajov

Ústredný sekretariát Demokratickej strany v Bratislave.

Číslo: 6832/1946/Ja. V Bratislave dňa 6. apríla 1946.

V e c: Zriadenie oblastí podľa volebných krajov.

O b e ž n í k č.8/46-org.

Všetkým oblastným a okresným sekretariátom!

Na spoločný návrh DS, KSS a Povereníctva vnútra bolo Slovensko rozdelené na deväť volebných krajov so sídlami: Bratislava, Trnava, Nitra, Trenčín, Žilina, Banská Bystrica, Lipt.(ovský) Sv.(ätý) Mikuláš, Prešov a Košice.

Do volebného kraja B r a t i s l a v a patria okresy:

Bratislava - mesto, Bratislava - vidiek, Malacky, Modra, Šamorín, Galanta, Šala, Dunajská Streda, Komárno, Stará Ďala (Hurbanovo) a Nové Zámky.

Do volebného kraja T r n a v a patria okresy:

Trnava, Skalica, Senica, Myjava, Nové Mesto, Piešťany, Hlohovec.

Do volebného kraja N i t r a patria okresy:

Nitra, Zlaté Moravce, Nová Baňa, Kremnica, Vráble, Levice, Krupina, Železovce a Parkán (Štúrovo).

Do volebného kraja T r e n č í n patria okresy:

Trenčín, Púchov, Ilava, Bánovce, Topoľčany, Prievidza.

Do volebného kraja Ž i l i n a patria okresy:

Žilina, Pov.(ažská) Bystrica, Veľká Bytča, Čadca, Kys.(ucké) Nové Mesto a Turč.(iansky) Sv.(ätý) Martin.

Do volebného kraja B a n s k á B y s t r i c a patria okresy:

Banská Bystrica, Brezno nad Hronom, Zvolen, B.(anská) Štiavnica, Rim.(avská) Sobota, Revúca, Modrý Kameň, Lučenec, Feledince (Jesenské) a Tornaľa.

Do volebného kraja L i p t.(ovský) S v.(ätý) M i k u l á š patria okresy:

Lipt.(ovský) Sv.(ätý) Mikuláš, Námestovo, Trstená, Dolný Kubín, Ružomberok, Poprad, Sp.(išská) St.(ará) Ves, Kežmarok, Levoča, Sp.(išská) Nová Ves a Rožňava.

Do volebného kraja P r e š o v patria okresy:

Prešov, St.(ará) Ľubovňa, Sabinov, Bardejov, Vyšný Svidník, Giraltovce, Stropkov, Vranov nad Topľou.

Do volebného kraja K o š i c e patria okresy:

Košice-mesto, Košice-vidiek, Gelnica, Moldava, Trebišov, Kráľ.(ovský) Chlmec, Veľké Kapušany, Michalovce, Sobrance, Humenné, Snina a Medzilaborce.

Rozhodnutím Predsedníctva strany zo dňa 5. apríla t. r. zriaďujú sa oblasti podľa volebných krajov.

Zriadením deviatich oblastí vznikajú nové oblastné sekretariáty v Trnave, v Trenčíne a v Prešove.

Sídlo oblastného sekretariátu z Popradu prechádza do Lipt.(ovského) Sv. Mikuláša, zo Zvolena do Banskej Bystrice.

Dodatočný návrh na preradenie okresu Krupina do oblasti Banská Bystrica a okresu Banská Štiavnica do oblasti Nitra nebolo možné doteraz presadiť, nie je však vylúčené, že ešte táto zmena sa prevedie. Až do ďalšej úpravy treba postupovať podľa terajšieho rozdelenia.

Pre jednotlivé oblasti boli menovaní títo oblastní tajomníci:

oblasť Bratislava Ján Vítek

Nitra Jozef Kuna

Žilina Jaroslav Vyškovský

Lipt.(ovský) Sv.(ätý)Mikuláš Ján Bendík

Banská Bystrica Pavol Švihra

Prešov Matej Poliak

Košice Michal Géci

Oblastné sekretariáty v Trnave a v Trenčíne zatiaľ zostávajú neobsadené.

Oblastný sekretariát v Trnave až do ďalšej úpravy povedie okresný tajomník Jozef Cigán a oblastný sekretariát v Trenčíne okresný tajomník Emil Gembala.

Až do ďalšieho rozhodnutia Predsedníctva strany vzťahujú sa na nich ustanovenia platné pre oblastných tajomníkov.

S bratským pozdravom

Dr. Fedor H o d ž a v. r.
generálny tajomník

SNA Bratislava, f. Demokratická strana II., kart.2, mikrofilm. 624-625.

Dokument č. 50

Vyhlasenie poslanca P. Blahu v Ústavodarnom národnom zhromaždení z 9. apríla 1946 o vytvorení Strany slobody.

Posl.(anec) inž.(inier) **Blaho**: Slávna snemovňa, panie a pánovia!

Menom zakladajúceho výboru mám česť oznámiť slávnej snemovni, že sa ustavila nová, štvrtá strana na Slovensku pod menom strana slobody. V slovenskej i českej verejnosti sa už dávno poukazovalo na rozdiel medzi nerovným rozvrstvením politických strán a programov u nás a v zemiach českých. Prízvukovala sa najmä tá okolnosť, že pokiaľ politický, kultúrny a hospodársky život vyvíja sa v českých zemiach na podklade štyroch politických strán, zatiaľ na Slovensku konsolidačná práca prebieha v rámci len dvoch a od nedávna v troch politických stranách. Vedľa iných príčin súdilo sa, že i táto okolnosť je jednou z prekážok, prečo slovenské pomery nerozvíjajú sa smerom konsolidácie takým tempom, ako je to v českých zemiach. Iná prekážka vidí sa v tom fakte, že veľká väčšina slovenského ľudu, najmä ľudu katolíckeho, nemala dôvery v pôsobení len dvoch politických strán, ktoré považovali volanie po zastúpení katolíckeho ľudu síce za nutné a potrebné, ale toto teoretické uznávanie neodzrkadlilo sa v dostatočnej miere v praktickom živote.

Strana slobody prihlásila sa začiatkom marca do Národného frontu slovenského, vytýčila svoj program, označila svoje meno a po odstránení niektorých prekážok a nedorozumení bola prijatá 1. apríla tohto roku ako štvrtá politická strana Strana slobody prehlasuje, že stojí na zásadách košického programu a chce budovať najmä na týchto princípoch:

1. Je za jednotnú, nedeliteľnú, slobodnú a neodvislú Československú republiku (*Potlesk.*), teda za jednotu územnú a štátnu.
2. Stojí na demokratických zásadách, na rovnosti národa českého a slovenského v tom rozsahu, ako túto rovnosť zaisťuje košický program vlády a ako to vyslovil národ slovenským povstaním roku 1944 v Banskej Bystrici.
3. Naša strana je stranou slovenskou, samostatnou a nezávislou, vzniklou z domácich potrieb a z nutnosti politickej konsolidácie pomerov na Slovensku.
4. Sme za dôslednú očistu verejného života (*Potlesk.*) a trváme na tom, aby boli spravodlivo potrestaní všetci, ktorí vohnali národ a štát do skazy, ale i tí, ktorí i dnes pod akýmkoľvek kepienkou zneužívajú dôveru národa. (*Potlesk.*)
5. Strana slobody bude sa snažiť, aby svojou spolupracou jak so slovenským Národným frontom, tak i s Národným frontom v českých zemiach vyhľadávala čo najužšiu spoluprácu, lebo len cestou úplného porozumenia, dôvery a obapolného poznania dosiahneme potrebnej štátnej jednoty nielen v dobe prítomnej, ale i pre všetky budúce časy a najlepšie zabezpečíme všetky práva a šťastný život oboch našich národov.

Preto sa strana slobody bude snažiť, aby tých nedorozumení, ktoré sú väčšinou neblahým dedičstvom z minulosti, bolo čo najmenej, aby čo najskôr nastalo bratské spolunažívanie a